EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 21.11.2025
COM(2025) 719 final

2025/0373 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTÍ RADY

o postoji, který má být zaujat jménem Evropské unie v přípravné komisi a na první konferenci smluvních stran Dohody v rámci Úmluvy Organizace spojených národů o mořském právu o zachovávání a udržitelném využívání mořské biologické rozmanitosti v oblastech za hranicemi národní jurisdikce

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

1. PŘEDMĚT NÁVRHU

Tento návrh se týká rozhodnutí, jímž se stanoví postoj, který má být zaujat jménem Unie na závěrečném zasedání přípravné komise a na prvním zasedání konference smluvních stran Dohody v rámci Úmluvy Organizace spojených národů o mořském právu o zachovávání a udržitelném využívání mořské biologické rozmanitosti v oblastech za hranicemi národní jurisdikce v souvislosti se zamýšleným přijetím jednacího řádu konference smluvních stran, finančních pravidel, podle nichž se bude řídit financování konference smluvních stran, financování sekretariátu a všech pomocných orgánů a praktické uplatňování finančního mechanismu dohody.

2. SOUVISLOSTI NÁVRHU

2.1. Dohoda v rámci Úmluvy Organizace spojených národů o mořském právu o zachovávání a udržitelném využívání mořské biologické rozmanitosti v oblastech za hranicemi národní jurisdikce

Cílem dohody v rámci Úmluvy Organizace spojených národů o mořském právu o zachovávání a udržitelném využívání mořské biologické rozmanitosti v oblastech za hranicemi národní jurisdikce („dohoda o BBNJ“) je lepší ochrana a řízení mořské biologické rozmanitosti v oblastech za hranicemi národní jurisdikce. Tyto oblasti tvoří téměř dvě třetiny světového oceánu a přibližně 95 % jeho objemu a zahrnují volné moře a mořské dno v mezinárodních vodách. Dohoda o BBNJ se týká zejména otázek souvisejících s mořskými genetickými zdroji, včetně otázek týkajících se sdílení přínosů, opatření, jako jsou nástroje péče o vybrané oblasti, včetně chráněných mořských oblastí, posuzování vlivů na životní prostředí a budování kapacit a převodu mořských technologií. Dohoda o BBNJ vstoupí v platnost dne 17. ledna 2026. Evropská unie je smluvní stranou dohody o BBNJ.

Komise vedla v letech 2016 až 2023 jednání s cílem uzavřít dohodu o BBNJ na základě příslušných rozhodnutí Rady[1]. Konečné znění dohody o BBNJ bylo přijato mezivládní konferencí o mořské biologické rozmanitosti v oblastech nacházejících se za hranicemi národní jurisdikce (BBNJ)[2] dne 19. června 2023. EU podepsala dohodu o BBNJ dne 20. září 2023[3] a ratifikovala ji dne 28. května 2025[4].

2.2. Konference smluvních stran dohody o BBNJ

Konference smluvních stran dohody o BBNJ („konference smluvních stran“) se zřizuje v čl. 47 odst. 1 dohody o BBNJ. Ustanovení čl. 47 odst. 2 stanoví, že první zasedání konference

---

1 Přijata Radou dne 22. března 2016 (Úř. věst. L 79, 30.3.2016, s. 32) a dne 19. března 2018.

2 Mezivládní konference o právně závazném mezinárodním nástroji v rámci Úmluvy Organizace spojených národů o mořském právu o zachovávání a udržitelném využívání mořské biologické rozmanitosti v oblastech za hranicemi národní jurisdikce.

3 Rozhodnutí Rady (EU) 2023/1974 ze dne 18. září 2023 o podpisu jménem Evropské unie Dohody v rámci Úmluvy Organizace spojených národů o mořském právu o zachování a udržitelném využívání biologické rozmanitosti moří v oblastech mimo jurisdikci jednotlivých států (Úř. věst. L 235, 25.9.2023, s. 1).

4 Rozhodnutí Rady (EU) 2024/1830 ze dne 17. června 2024 o uzavření, jménem Evropské unie, Dohody v rámci Úmluvy Organizace spojených národů o mořském právu o zachovávání a udržitelném využívání mořské biologické rozmanitosti v oblastech za hranicemi národní jurisdikce (Úř. věst. L 2024/1830, 19.7.2024).

smluvních stran svolá generální tajemník OSN nejpozději jeden rok po vstupu dohody v platnost, tj. do 17. ledna 2027.

Podle dohody o BBNJ má konference smluvních stran přijímat akty s právními účinky.

Podle čl. 47 odst. 4 dohody o BBNJ konference smluvních stran přijme na svém prvním zasedání konsensem jednací řád pro sebe (dále jen „jednací řád“) a finanční pravidla upravující její financování a financování sekretariátu a všech pomocných orgánů (dále jen „finanční pravidla“).

2.3. Přípravná komise pro vstup Dohody v rámci Úmluvy Organizace spojených národů o mořském právu o zachovávání a udržitelném využívání mořské biologické rozmanitosti v oblastech za hranicemi národní jurisdikce v platnost

Přípravná komise pro vstup Dohody v rámci Úmluvy Organizace spojených národů o mořském právu o zachovávání a udržitelném využívání mořské biologické rozmanitosti v oblastech za hranicemi národní jurisdikce v platnost (dále jen „přípravná komise“) byla zřízena Valným shromážděním OSN[5] s cílem připravit svolání prvního zasedání konference smluvních stran. Na svém závěrečném zasedání přijme přípravná komise rozhodnutí o případných doporučeních pro konferenci smluvních stran.

Přípravná komise je otevřena všem členským státům OSN, členům specializovaných agentur a smluvním stranám Úmluvy Organizace spojených národů o mořském právu („UNCLOS“). Po 20. září 2025 přijímají rozhodnutí přípravné komise pouze státy a organizace regionální hospodářské integrace, které dohodu podepsaly nebo ji ratifikovaly, schválily, přijaly nebo k ní přistoupily. Přípravná komise vyvine v dobré víře veškeré úsilí, aby na základě konsensu dosáhla dohody o podstatných otázkách[6]. Zanikne po skončení první konference smluvních stran.

EU je smluvní stranou Úmluvy OSN o mořském právu[7] a dohodu o BBNJ ratifikovala. EU je proto smluvní stranou, která se účastní přípravné komise.

Příští zasedání přípravné komise je naplánováno na období od 23. března do 3. dubna 2026.

2.4. Zamýšlené akty přípravné komise a konference smluvních stran

Na svém závěrečném zasedání má přípravná komise přijmout doporučení pro konferenci smluvních stran dohody o BBNJ ohledně jednacího řádu, finančních pravidel a praktického uplatňování finančního mechanismu. Konference smluvních stran dohody o BBNJ přijme na svém prvním zasedání vlastní jednací řád, finanční pravidla, podle nichž se bude řídit financování konference smluvních stran, financování sekretariátu a všech pomocných orgánů a rozhodnutí o praktickém uplatňování finančního mechanismu dohody na základě doporučení přijatých přípravnou komisí.

Předpokládá se, že jednací řád bude řešit četnost, místo, organizaci a průběh zasedání konference smluvních stran, účast pozorovatelů, přípravu pořadů jednání, zastoupení a pověření, zřízení a fungování předsednictva, úlohu sekretariátu, úlohu vedoucího sekretariátu, hlasování a rozhodování, změny jednacího řádu, zřízení pomocných orgánů, zvláštní postupy

---

5 Rezoluce Valného shromáždění OSN 78/272, přijatá dne 24. dubna 2024, o Dohodě v rámci Úmluvy Organizace spojených národů o mořském právu o zachovávání a udržitelném využívání mořské biologické rozmanitosti v oblastech za hranicemi národní jurisdikce.

6 Rezoluce Valného shromáždění OSN 72/249, přijatá dne 24. prosince 2017, o právně závazném mezinárodním nástroji podle Úmluvy OSN o mořském právu o zachovávání a udržitelném využívání mořské biologické rozmanitosti v oblastech za hranicemi národní jurisdikce, bod 17 (použitelný pro přípravnou komisi, jak stanoví bod 7 rezoluce Valného shromáždění OSN 78/272)

7 Úř. věst. L 179, 23.6.1998, s. 1.

pro pomocné orgány podle potřeby, jazykový režim, pravidla pro volby, postupy pro vyžádání poradních stanovisek od Mezinárodního tribunálu pro mořské právo, mechanismus spolupráce s příslušnými právními nástroji a rámci a příslušnými globálními, regionálními, subregionálními a odvětvovými orgány a další příslušná pravidla v souladu s dohodou. Jednací řád ovlivní způsob přijímání rozhodnutí konference smluvních stran.

Finanční pravidla stanoví pravidla, podle nichž se bude řídit financování konference smluvních stran, jejího sekretariátu a všech pomocných orgánů, včetně základu pro vyměřený příspěvek smluvních stran a příspěvku Unie do rozpočtu dohody, a budou pro smluvní strany dohody právně závazná.

Praktické uplatňování finančního mechanismu dohody zřízeného v článku 52 vymezí, jak budou jednotlivé prvky finančního mechanismu formulovat poskytování finančních prostředků v rámci dohody na pomoc rozvojovým státům, které jsou smluvními stranami, při jejím účinném provádění a přispívat k němu.

3. POSTOJ, KTERÝ MÁ BÝT ZAUJAT JMÉNEM UNIE

V zájmu zajištění řádného fungování dohody o BBNJ by EU měla podporovat jednací řád, který zajistí účinné, nákladově efektivní, transparentní a řádné fungování a organizaci zasedání konference smluvních stran a který umožní plnou účast Unie jako smluvní strany v souladu s dohodou o BBNJ.

Aby bylo zajištěno správné financování dohody o BBNJ, měla by EU podporovat finanční pravidla a praktické uplatňování finančního mechanismu způsobem, který zavede spravedlivý a transparentní proces reagující na situaci každé smluvní strany, aby bylo zajištěno, že každá smluvní strana přispěje k finanční udržitelnosti dohody o BBNJ a jejímu provádění způsobem, který je spravedlivý a odpovídá jejím schopnostem přispívat.

Přijetí jednacího řádu a finančních pravidel je nezbytné pro provádění a fungování dohody o BBNJ.

4. PRÁVNÍ ZÁKLAD

4.1. Procesněprávní základ

4.1.1. Zásady

Ustanovení čl. 218 odst. 9 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU) zavádí rozhodnutí, „*kterými se stanoví postoje, které má jménem Unie zaujmout orgán zřízený dohodou, má-li tento orgán přijímat akty s právními účinky, s výjimkou aktů, které doplňují nebo pozměňují institucionální rámec dohody*“.

Pojem „*akty s právními účinky*“ zahrnuje akty, které mají právní účinky na základě pravidel mezinárodního práva, kterými se dotyčný orgán řídí. Zahrnuje rovněž nástroje, které podle mezinárodního práva nemají závazný účinek, ale mohou „*rozhodujícím způsobem ovlivnit obsah právní úpravy přijaté zákonodárcem EU*“[8].

4.1.2. Uplatňování v tomto konkrétním případě

Přípravná komise je orgán zřízený Valným shromážděním OSN. Konference smluvních stran je orgán zřízený dohodou o BBNJ.

[8] Rozsudek Soudního dvora ze dne 7. října 2014, Německo v. Rada, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, body 61 až 64.

Na závěrečném zasedání přípravné komise budou přijata rozhodnutí o doporučeních pro konferenci smluvních stran ohledně jednacího řádu a finančních pravidel. Na svém prvním zasedání má konference smluvních stran přijmout jednací a finanční řád na základě doporučení přípravné komise. Akty, které mají přípravná komise a konference smluvních stran přijmout na svém závěrečném a prvním zasedání, jsou akty s právními účinky.

Jednací řád má právní účinky, protože ovlivňuje způsob přijímání rozhodnutí konference smluvních stran, která budou závazná podle mezinárodního práva nebo která mohou rozhodujícím způsobem ovlivnit obsah právních předpisů EU.

Finanční pravidla stanoví základ pro příspěvek Unie do rozpočtu dohody o BBNJ a budou závazná podle mezinárodního práva v souladu s článkem 52 dohody.

Procesněprávním základem navrhovaného rozhodnutí je tudíž čl. 218 odst. 9 SFEU.

4.2. Hmotněprávní základ

4.2.1. Zásady

Hmotněprávní základ rozhodnutí podle čl. 218 odst. 9 SFEU závisí v první řadě na cíli a obsahu zamýšleného aktu, v souvislosti s nímž se postoj jménem Unie zaujímá. Sleduje-li zamýšlený akt dvojí účel nebo má-li dvě složky a lze-li jeden z těchto účelů nebo jednu z těchto složek identifikovat jako hlavní, zatímco druhý účel či druhá složka je pouze vedlejší, musí být rozhodnutí přijaté podle čl. 218 odst. 9 SFEU založeno na jediném hmotněprávním základu, a sice na tom, který si žádá hlavní nebo převažující účel či složka.

4.2.2. Uplatňování v tomto konkrétním případě

V souladu s článkem 191 a čl. 192 odst. 1 SFEU je EU povinna přispívat k plnění těchto cílů: zachování, ochrana a zlepšování kvality životního prostředí; ochrana lidského zdraví; uvážlivé a racionální využívání přírodních zdrojů a podpora opatření na mezinárodní úrovni určených k řešení regionálních a celosvětových problémů životního prostředí, a zejména boj proti změně klimatu.

S ohledem na cíle a hmotněprávní ustanovení dohody o BBNJ, jakož i na všechny příslušné politiky EU z přístupu podle „kritéria těžiště“ vyplývá, že nejvhodnějším hmotněprávním základem navrhovaného rozhodnutí je environmentální právní základ.

4.3. Závěr

Právním základem navrhovaného rozhodnutí by měl být čl. 192 odst. 1 SFEU ve spojení s čl. 218 odst. 9 SFEU.

Toto rozhodnutí podle čl. 218 odst. 9 SFEU se týká pouze záležitostí procesní povahy a nemění rozdělení pravomocí mezi Unií a členskými státy v oblastech upravených dohodou o BBNJ. Toto rozhodnutí podle čl. 218 odst. 9 SFEU se netýká příspěvků členských států do rozpočtu dohody o BBNJ, za které jsou nadále odpovědné členské státy.

5. ROZPOČTOVÉ DŮSLEDKY

Dohoda o BBNJ vytváří specializovanou institucionální strukturu. Ta zahrnuje sekretariát, vědecký a technický orgán, informační systém, výbor pro budování kapacit a převod mořských technologií, výbor pro přístup a sdílení přínosů, finanční výbor a výbor pro dodržování dohody. Jak je stanoveno v čl. 52 odst. 2 dohody o BBNJ, tyto instituce budou financovány z vyměřených příspěvků smluvních stran na základě finančních pravidel.

Finanční institucionální náklady Evropské unie na provádění dohody o BBNJ budou známy až po první konferenci smluvních stran, kde by měl být dohodnut počáteční rozpočet pro

dohodu o BBNJ. Podle čl. 47 odst. 6 písm. e) dohody o BBNJ přijímá konference smluvních stran rozpočet s takovou četností a na takové finanční období, které určí.

Kromě institucionálních nákladů přinese provádění dohody o BBNJ pravděpodobně finanční potřeby na budování kapacit v rozvojových zemích a na pomoc při převodu mořských technologií, ale také například na získávání vědeckých poznatků potřebných k určení, monitorování a přezkumu chráněných mořských oblastí. Dohoda o BBNJ ve svém čl. 14 odst. 6 stanoví, že za tímto účelem budou rozvinuté smluvní strany po vstupu této dohody v platnost každoročně přispívat do zvláštního fondu podle článku 52 dohody o BBNJ částkou rovnající se 50 % vyměřeného příspěvku této smluvní strany do rozpočtu přijatého konferencí smluvních stran podle čl. 47 odst. 6 písm. e) dohody o BBNJ. Tato platba bude prováděna až do přijetí rozhodnutí konference smluvních stran podle čl. 14 odst. 7 dohody o BBNJ. Potenciální celkové náklady budou podle dohody o BBNJ včas odhadnuty na základě praktického uplatňování finančních mechanismů dohody.

2025/0373 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTÍ RADY

o postoji, který má být zaujat jménem Evropské unie v přípravné komisi a na první konferenci smluvních stran Dohody v rámci Úmluvy Organizace spojených národů o mořském právu o zachovávání a udržitelném využívání mořské biologické rozmanitosti v oblastech za hranicemi národní jurisdikce

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 192 odst. 1 ve spojení s čl. 218 odst. 9 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Rozhodnutím Rady 98/392/ES[1] schválilo Evropské společenství Úmluvu Organizace spojených národů o mořském právu ze dne 10. prosince 1982 (dále jen „UNCLOS“) a dohodu ze dne 28. července 1994 o provedení části XI této úmluvy.

(2) Dohoda v rámci Úmluvy Organizace spojených národů o mořském právu o zachovávání a udržitelném využívání mořské biologické rozmanitosti v oblastech za hranicemi národní jurisdikce (dále jen „dohoda“) byla uzavřena Unií na základě rozhodnutí Rady 2024/1830[2] a [vstoupí] v platnost dne 17. ledna 2026.

(3) Konference smluvních stran dohody (dále jen „konference smluvních stran“) byla zřízena v čl. 47 odst. 1 dohody. Podle čl. 47 odst. 4 dohody konference smluvních stran přijme na svém prvním zasedání konsensem jednací řád pro sebe (dále jen „jednací řád“) a finanční pravidla upravující její financování a financování sekretariátu a všech pomocných orgánů (dále jen „finanční pravidla“).

(4) Ve své rezoluci 78/272[3] přijaté dne 24. dubna 2024 rozhodlo Valné shromáždění Organizace spojených národů o zřízení přípravné komise pro přípravu vstupu dohody v platnost a pro přípravu svolání prvního zasedání konference smluvních stran dohody (dále jen „přípravná komise“), po jehož skončení přípravná komise zanikne.

---

[1] Rozhodnutí Rady ze dne 23. března 1998 o uzavření Úmluvy Organizace spojených národů o mořském právu ze dne 10. prosince 1982 a dohody ze dne 28. července 1994 o provedení části XI této úmluvy Evropským společenstvím (Úř. věst. L 179, 23.6.1998, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/1998/392/oj).

[2] Rozhodnutí Rady (EU) 2024/1830 ze dne 17. června 2024 o uzavření, jménem Evropské unie, Dohody v rámci Úmluvy Organizace spojených národů o mořském právu o zachovávání a udržitelném využívání mořské biologické rozmanitosti v oblastech za hranicemi národní jurisdikce (Úř. věst. L 2024/1830, 19.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2024/1830/oj).

[3] Rezoluce Valného shromáždění OSN 78/272, přijatá dne 24. dubna 2024, o Dohodě v rámci Úmluvy Organizace spojených národů o mořském právu o zachovávání a udržitelném využívání mořské biologické rozmanitosti v oblastech za hranicemi národní jurisdikce.

(5) Podle odstavce 9 rezoluce Valného shromáždění se předpokládá, že přípravná komise na svém závěrečném zasedání přijme rozhodnutí o doporučeních pro konferenci smluvních stran ohledně jednacího řádu a finančních pravidel.

(6) Zamýšlené akty přípravné komise a konference smluvních stran budou mít právní účinky.

(7) Je proto nezbytné stanovit postoj, který má být zaujat jménem Unie na závěrečném zasedání přípravné komise a na první konferenci smluvních stran. V zájmu zajištění řádného fungování dohody by Unie měla podporovat jednací řád, který zajistí účinné, nákladově efektivní, transparentní a řádné fungování a organizaci zasedání konference smluvních stran a který umožní plnou účast Unie jako smluvní strany v souladu s dohodou.

(8) Aby bylo zajištěno správné financování fungování a provádění dohody o BBNJ, měla by EU podporovat přijetí finančních pravidel a praktické uplatňování finančního mechanismu, který zavede spravedlivý a transparentní proces reagující na situaci každé smluvní strany, aby bylo zajištěno, že každá smluvní strana přispěje k finanční udržitelnosti dohody o BBNJ a jejímu provádění způsobem, který je spravedlivý a odpovídá schopnostem každé smluvní strany přispívat. Praktické uplatňování finančního mechanismu zřízeného Unií by mělo rovněž zajistit poskytování pomoci rozvojovým státům, které jsou smluvními stranami, v jejich úsilí o provádění dohody,

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Postoj, který má být zaujat jménem Unie na závěrečném zasedání přípravné komise a na prvním zasedání konference smluvních stran dohody, bude následující:

1) Unie podporuje přijetí jednacího řádu, který zajistí účinné, nákladově efektivní, transparentní a řádné fungování a organizaci zasedání konference smluvních stran a který umožní plnou účast Unie jako smluvní strany v souladu s dohodou.

2) Unie podporuje přijetí finančních pravidel a praktické uplatňování finančního mechanismu, který zavede spravedlivý a transparentní proces reagující na situaci každé smluvní strany, aby bylo zajištěno, že každá smluvní strana přispěje k finanční udržitelnosti dohody a jejímu provádění způsobem, který je spravedlivý a odpovídá schopnostem každé smluvní strany přispívat, a aby finanční mechanismus rovněž zajistil poskytování pomoci rozvojovým státům, které jsou smluvními stranami, v jejich úsilí o provádění dohody.

Článek 2

Drobné technické úpravy postojů stanovených v souladu s tímto rozhodnutím, které budou v souladu s postojem Unie stanoveným v článku 1 úmluvy UNCLOS, v dohodě a v právu Unie může Unie dohodnout bez dalšího rozhodnutí Rady.

Článek 3

Toto rozhodnutí vstupuje v platnost dnem přijetí.

V Bruselu dne

Za Radu
předseda/předsedkyně